

Eyjan Ísland

Mette Jellesen

Aalborghus Gymnasium 2y - oktober 2014

Studietur i Island med dansk og biologi - 2y Aalborghus beretter

Islands natur og saga'er

Mette Jellesen

GEYSIR - Strokkur

Læs om

- Turen går til Golden Circle (s. 2)
- Timerne er det samme, lønnen er halveret (s. 3)
- Flygt fra Island - du ender som arbejdsløs (s. 4)
- Sagamuseum i levende live (s. 5)
- Undgå sygdomme ved bestemmelse af dit genom (s. 6)
- Naturens modige og alsidige dyr (s. 7)
- Vulkanø dukker op på Island bagsiden

Studietur

Magnus Arnold Krogh Mortensen

2Y på studietur

AF Thanussiya og Caroline

Aktiviteltsplanen er givet ud, GPS'en er sat, turen går til Island. Med et stramt program er 2Y spændte på om de mon kan nå det hele? Eleverne i 2Y skal i samarbejde med teamlærerne Mette og Maria, der henholdsvis er deres dansk- og biologilærer opleve Island på 4 dage.

De skal i Den blå Lagune, på byvandring, på sagamuseum, på besøg hos Vulkancenter på besøg på Naturhistorisk museum, på Golden Circle tur og ud at ridde på islandske heste. Klassen tager afsted søndag den 5/10 og kommer hjem fredag den 10/10.

De skal sove på vandre-

hjemmet Bushostel den skønne by Reykjavik, og skal med både bus, tog og fly for at nå frem.

De glæder sig meget til turen fortæller Nina fra 2Y "Jeg glæder mig meget til at skulle til Island, da det ikke er et land jeg ellers ville komme til" og fortsætter "Jeg glæder mig mest til at ridde på

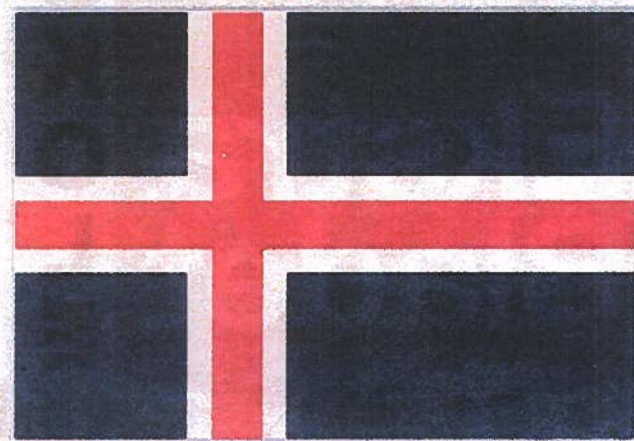
islandske heste, og være sammen med klassen og bygge et endnu bedre fællesskab op"

Konkurrence - Gæt en saga

Regn og kulde over hovedstaden

Rejser

AF Jonas-l-m96@hotmail.com

Turen går til Golden Circle

Golden Circle er den mest populære turistrute på vulkanøen Island, hvor gejsere & vandfald kan opleves på tæt hold

Golden Circle er ikke kun den mest populære turistrute, men også en mulighed for at opleve øens helt og særdeles unikke naturfænomener. Hvorfor er Golden Circle noget for lige netop dig? Udover en oplevelse for livet, er det en oplagt mulighed for dig som vil prøve en anderledes ferie end den klassiske badeferie i det tropiske. Hvad er Golden Circle egentlig? Golden Circle er en 300km. lang bustur fra Reykjavik til det centrale Island. På turen er der 3 centrale stop, ved henholdsvis National parken Thingvellir som indebærer den smukke natur og den spændende Islandske

historie. Næste stop er ved vandfaldet "Gullfoss", som er et "Must see". Det tredje hovedstop på turen er landsbyen Hauladalur. Her kan de to gejsere Strokkur og Geysir opleves. Det er en helt unik og spændende oplevelse når de to gejsere skyder en 30 meter høj vandsøjle op i luften. Udover de 3 hovedstop oplever man Kerid vulkan krater, Vulkan landsbyen Hveragerdi, Faxi vandfaldet, og Nesjavellir geotermisk kraftværk.

Fakta

* Gejsere Geysir og Strokkur er aktive hvert 5 minut!

* Thingvellir er dannet ved pladetektoniske bevægelser inden for de sidste 10.000 år!

* Det 2-trinnet vandfald Gullfoss har fald på 32 meter!

* Valuta: 1 islandske krone = 100 aurare.

* Officielt sprog: Islandsk (fremmedsprog: engelsk, dansk, tysk)

Foto: Jonas Lindharth Madsen

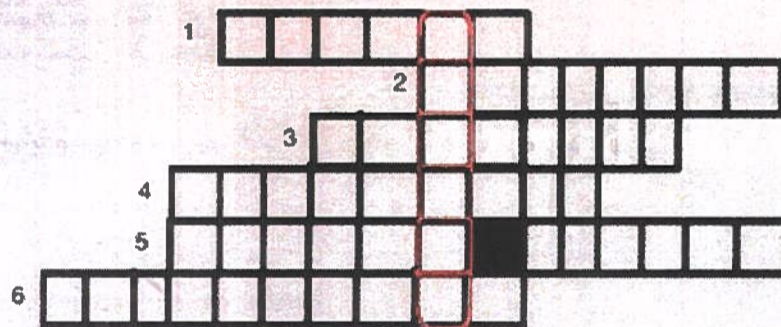
Vores oplevelse

Turen gik til Island, og vi oplevede en masse smuk natur, et nyt og fremmed sprog, og ikke mindst havde vi et super godt fællesskab. På turen havde vi planlagt at se noget nyt af Island hver dag. Vi var på vandreture gennem byens gader, og oplevede hjertet af Reykjavik fra alle vinkler. Vi var derefter også på den berømte busrute Golden Circle, som kører 300 km hele vejen rundt om Reykjavik. Her fik vi noget på opleveren. Vi så

både gejsere, inaktive vulkaner, bjerge, det gamle alting og det smukke vandfald Gullfoss. Derudover var der ganske gode shopping muligheder, hvilket både gælder køb af tøj og ganske god mad. Denne tur gjorde vores fællesskab endnu bedre, og det var i bund og grund en fantastisk oplevelse.

Kryds og tværs

1. En geysir som ligger i landsbyen Haukadalur.
2. En anden geysir som ligger i landsbyen Haukadalur.
3. Kendt vandfald som er et stop på Islands mest besøgte turistrute.
4. Islands Hovedstad.
5. Den mest besøgte turistrute på Island.
6. ***** Greenhouse Village.

KOLOFON

ekstrabladet.dk/skole

Ansvarshavende redaktør for denne avis er: Maria Giltoft. Ansvarer omfatter ethvert krav, som i forbindelse med medieansvarsloven kan eller skal rettes mod den ansvarshavende redaktør, herunder alle krav, som strafferetligt, medieretligt, ophavsretligt eller lignende måtte blive rettet imod udformningen og anvendelsen af tekst og illustrationer i såvel redaktionelle tekster som annoncer. Ekstra Bladets redaktør er uden ansvar for nærværende blads indhold.

At leve og arbejde i Island: Beate Kristensen, Camilla Kron Jensen, Nikolai Nør Heise, Sofie Krebs Schleemann. **Erhverv:** Caroline Lind Husum, Nicklas Halby Pedersen, Nina Birmann Søndergaard Christensen, Thanussiya Thavarasa. **Rejser:** Isabell Mikaela Nielsen, Jonas Lindharth Madsen, Kerstine Louise Jensen. **Saga:** Camilla Sondrup, Christina Overgaard Kristensen, Clara Espersen, Mathilde Selmar Pedersen. **Sport:** Emilie Morberg Andersen, Helene Sass Michno, Mathias G. Jensen. **Uddannelse:** Johanne Elisabeth Dember Hermansen, Julius Saxager, Katrine Knudsen. **Videnskab:** Amalie Smed Thomsen, Emilie Nørh Shaw, Emma Baisgaard Larsen, Steffen Lindharth Madsen.

Timerne er det samme, lønnen er halvveret

Lærer Signe Marie Bonnerup Hansen fortæller om sin oplevelse i Island

AF Sofie Schleemann, Nicolai Heise, Beate Kristensen og Camilla Jensen

Hvad er det første, du lagde mærke til er forskelligt i Island i forhold til Danmark?

Det første hun nævner er, at kulturen er anderledes end i Danmark. Hun beskriver det som, at islændingene ikke er så besat af faste rammer, men derimod er mere fritsindede. Hun siger bl.a. "Det der med faste mødetider, er ikke noget man går op i." Dette gør også, at deres fordomme og stereotyper ikke er noget de tænker over i Island. Dette medvirker til, at folk har friheden til at udtrykke sig mere personligt og kreativt i deres påklædning i modsætning til Danmark især Nordjylland.

Hun nævner også i forbindelse med hendes arbejde på universitetet, at hun var vant til at forberede sig meget til timerne, men hun fandt hurtigt ud af, at de slet ikke forberedte sig så meget. Undervisningen er anderledes i forhold til i Danmark. De tager det ikke så seriøst som her, som Signe siger: "Jeg kunne godt mærke, at jeg kom ind og havde planlagt en masse ting i forhold til, hvad de plejede at lave". Hun siger også, at elevernes adfærd er anderledes: "Der er lidt merer ro og orden i timerne her, end der var der. Jeg tror, der er lidt mere tradition for, at man må snakke og gøre, hvad man vil".

Vi spørger Signe, hvordan arbejdsvilkårene var i Island

"Som jeg har oplevet det, så er arbejdstiderne det samme, men lønnen er betydelig mindre," siger hun. Men Signe forklarer, at dette ikke er et problem for islændingene. Hun fortæller, at hun under hendes ophold sammenlignede løn med de islandske lærere. Eleverne og lærerne, som Signe besøgte, var overraskede over hvor meget hun tjente, men mente ikke at det var noget problem. Som Signe fortæller, er det, "bare noget man har vænnet sig til." Til dette nævner hun også, at selvom lønnen er

Foto: Camilla Kron Jensen

FOTO: Signe Marie Bonnerup Hansen har boet i Island i et år, hvor hun arbejder på et universitet som dansklærer

lavere i Island, er grøntsager uden større fødevarer priserne ca. det samme som i Danmark. Dette skyldes at deres jord ikke er lige så næringsrig som jorden i Danmark, hvilket gør at de ikke kan dyrke almene ting som

grøntsager uden større omkostninger. Det kan være at den mængde fødevarer er dyrere, mens fødevarer som fisk, er relativt billige fordi de er en af Islands hovedeksportvarer.

Centralt lækkert mad til billige priser - spis på Café Paris

Café paris i Islands hovedstad Reykjavik

AF Camilla og Sofie

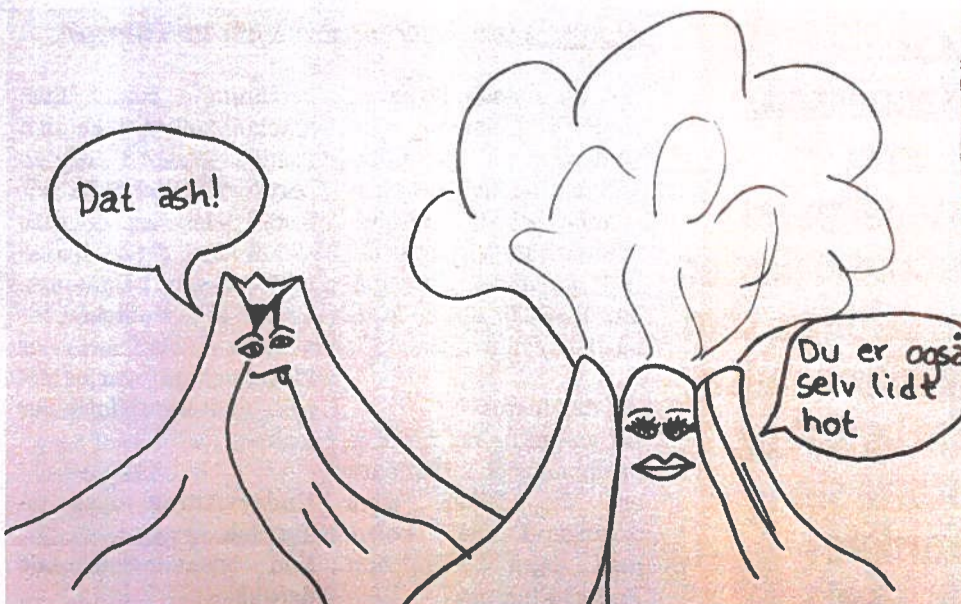
Cafe Pais er en cafe med en hyggelig aroma, der giver en dejlig stemning. Cafeen bringer på dejligt og traditionelt cafe-mad. Dog med et utraditionelt

twist, da de bl.a. serverer kaskelothval, hvilket Nicklas spiste. Han udtaler: "Det var et meget specielt, men dog stadig et godt stykke kød". Vi

vurderer cafeen til en godt standart cafe til rimelige priser, der kan anbefales hvis man vil spise god mad til ikke alt for mange penge.

Ugens stribe - Vulkansnak

Tegning: Sofie Krebs Schleemann

Flygt fra Island - du ender som arbejdsløs

Islandske studerende er dygtige elever set med danske øjne, dog er der ingen fremtid for dem i Island. Få arbejdspladser resulterer i, at de unge flygter til udlandet.

AF Julius Saxager, Katrine Knudsen & Johanne Dember

Gode faciliteter, veluddannet lærer og mulighed for bolig under uddannelse, men ... der er ikke stort omfang af arbejde i Island, sådan beskriver rektor på Aalborghus Gymnasium Torben Poulsen Islands situation.

Uddannelse giver en fremtid

Flere og flere unge vælger gymnasiet i Island, - det er deres eneste fremtid. Island har tidligere været fiskeindustri. Dette kan befolkningen ikke længere leve af, derfor er det nødvendigt for islændingene, at rejse fra landet, og dermed også komme til at konkurrere om arbejde med unge fra andre nationer.

Foto: Julius Saxager

Rektor på Aalborghus Gymnasium Torben Poulsen efter interview

Afstand er ikke en undskyldning

Den islandske regering giver de unge mulighed for uddannelse, også selvom de bor langt væk fra skolerne. Der er blevet bygget kollegier til disse

unge, så det ikke er afstanden, som begrænser deres valg af uddannelse. Rektor Torben Poulsen har udtalt sig om, at det er svært for de unge, som ikke bor i de store byer, hvor gymnasierne befinder sig, at få taget en

uddannelse, og netop derfor er der mulighed for at bo på kollegierne tæt på uddannelsen.

Mange muligheder

I Island er der ligeså mange muligheder for forskellige studieretninger, som i Danmark. Dette resulterer i, at islændingene får mange muligheder i fremtiden i forhold til arbejde. "Island har et meget tæt samarbejde med Norge, Canada og Danmark, derfor rejser mange islændinge også til disse lande, for at finde arbejde", således bliver det beskrevet af rektor Torben Poulsen.

Fakta

* 73 % af danskerne studerer på gymnasium

* 78 % af islændingene studerer på gymnasium

I Island har de nu mere engelsk på skemaet end studerende i Danmark har, det skyldes også, at den eneste mulighed de har for arbejde er, at rejse fra Island, og derfor ved islændingene, at de skal konkurrere med andre lande. Torben Poulsen beskriver på baggrund af dette, at der er større frekvens i Island end i Danmark.

Uni gør dig arbejdsløs

I Danmark har der de seneste år været en tendens til, at flere universitet-uddannelser har resulteret i arbejdsløshed. Den samme tendens ses i Island, dog skyldes arbejdsløsheden for mange ansøgninger, i forhold til hvor mange arbejdspladser, som er i Island.

Island har ændret sig meget gennem tiden. Det er gået fra at være et fiskeindustri, til nu at indebære mange højere uddannelser, og være ligeså veluddannet som f.eks. Norge, Danmark og Canada.

Unge kæmper for deres land

Isak Hannesson, som er studerende i Island er ikke en af de unge, som ønsker at rejse fra landet og starte sin karriere i

AF Julius Saxager, Katrine Knudsen & Johanne Hermansen

Isak Hannesson, 17, bor og studerer i Island. Han studerer på Menntaskólinn í Reykjavík, som er Islands ældste college-/gymnasium. Vi har stillet Isak en række spørgsmål om, hvordan det er at gå på gymnasium i Island.

Ja, der festes

En væsentlig del af at gå på gymnasiet i Danmark er de fester, som arrangeres på skolen, men også uden for. Festerne har også

betydning i Island, men alkohol spiller ikke den samme rolle i de to nordiske lande. "Ja, der festes! Men jeg er ikke sikker på, at det ser lige så vildt ud, som i Danmark. Vi har ikke mulighed for at købe alkohol før vi er 21, og der ud over er det også vildt dyrt" fortæller Isak.

Undervisning også på engelsk

Kan islændingene tale dansk?

Det var et spørgsmål, som vi havde stillet os selv inden vi tog afsted, og ja, nogle kan tale lidt dansk - det lærer de i de mindste klasser, men islændingene kan ikke bruge dansk til ret meget, derfor er man i stort omfang gået over til, engelsk i undervisningen. "Meget af vores undervisning forgår også på engelsk, det er det sprog, som man vil komme til at bruge, hvis man rejser fra landet, og skal finde et arbejde."

Jeg elsker mit land!

Torben Poulsen, rektor på Aalborghus Gymnasium, fortalte os, at mange unge islændinge vælger at rejse fra landet, og det kan Isak

Hannesson bekræfte. Mange i Isaks venskreds, taler om, at rejse fra landet, fordi de ønsker at løsrive sig fra det meget traditions-bundne land. "Mine forældre bor i den samme del af byen, Reykjavík, som mine bedsteforældre, og der kommer jeg højst sandsynlig også til at bo, og sådan er det med de fleste jeg kender. Der er ikke særlig mange byer i Island, hvor det er muligt at bo, og alle bliver der, hvor de er vokset op.

"Som det ser ud lige nu, rejser jeg ikke fra Island når jeg er færdig med at studere.

Jeg elsker mit land, og derfor er jeg også sikker på, at jeg nok skal finde et arbejde, så jeg ikke behøver, at stikke af".

Vi surgte Isak, om der er håb for, at Island en dag, vil have arbejdsmuligheder for alle dem, som ønsker det, og dertil svarede han: "Der er allerede arbejds muligheder til alle dem, der vil det nok, det er ikke et spørgsmål om udbud, det er et spørgsmål om vilje."

Sagamuseum i levende live

Oplev datidens sagahelte og deres historier på en ny og levende måde og kom tæt på livet i datidens Island

AF Frigg Baldursón

"På Sagamuseet rejser man med tilbage i tiden og oplever i form af udstillingen nogle af de vigtigste skikkelser og hændelser i Islands historie."

Rent historiemæssigt er Island et unikt tilfælde, når det kommer til afdækningen af vigtige begivenheder og vigtige personer. Man kan nemlig følge Island og befolkningens historie helt tilbage til Islands første spæde år med beboelse. Dette skyldes de islandske sagaer, som vi stadig kan læse i dag. Dele af de islandske sagaer blev holdt yderst velbevaret, og det er således muligt at rejse med sagaerne tilbage i tiden. Ofte omhandlede sagaerne vigtige begiven-

heder, vigtige personer eller magtfulde slægter i Island.

Sagaernes detaljerede informationer om hændelser, slægter, steder og beboelser, har skabt grundlag for Sagamuseet, som ligger i Reykjavik. På Sagamuseet rejser man med tilbage i tiden og oplever i form af udstillingen nogle af de vigtigste skikkelser og hændelser i Islands historie. Sagaernes nøglepersoner vækkes til live i form af autentiske dukker, som er placeret i

Mathilde og Camilla K i fuld udrustning.

Mette Jellesen

vigtige eller skæbnesvangre øjeblikke omgivet af våben eller rekvisitter og med den islandske natur i baggrunden. Ind over hele sceneriet er der lagt lydeffekter, som kan høres tæt ved de enkelte udstillinger for at få dem til at virke mere virkelighedstro.

På museet kan man blandt andet høre om den første islænding, vigtige begivenheder som da Althingi opstod eller som reformationen og endda nogle af Islands grusomme historier om

heksebrænderi, pest og krig.

Udstillingerne er opsat i kronologisk rækkefølge, som man følger efterhånden som man ledes ind gennem museet. Derudover er udstillingen skabt så autentisk som muligt ved benyttelse af sagaernes oplysninger. Dukkernes karaktertræk er således baseret på, hvad man har kunnet få ud af sagaerne, og dukkernes tøj, udstyr og våben er lavet med teknikker, som man brugte på sagaernes tid. Det er

endda muligt efter turen rundt i museet at prøve autentisk vikingetøj og få taget et billede med det på.

Dykkerne er i sandhed virkelighedstro og museet formår at give historien en kærligt skub i en mere spændende retning. Man får lov til at leve sig ind i historien og føle, at man i et kort sekund er en del af den. Det er et besøg værd hvis man ønsker at lære om Islands historie på en ny og anderledes måde.

Islandsk perle skuffer

Den islandske, prisvindende film, *Nói Albino* lever ikke op til forventningerne. Med fladt skuespil, mangel på en rød tråd og et forudsigeligt plottwist, er der kun få ting, der trækker filmen op.

AF Petur Jerguson

Nói Albino omhandler den 17-årige *Nói* og hans liv i udkantsisland. *Seerne følger ham i gennem hans hverdag fyldt med problemer med skole, familie og kærligheden.*

På trods af, at en del af filmens essens er, at skildre en teenagers sind og problemer, formår den ikke at ramme dette. Der udtrykkes en total mangel på følelser og engagement fra de unge skuespillere,

hvilket gør det problematisk at identificere sig med filmen generelt. Filmen besidder desuden en ufattelig langtrukkenhed. Der sker simpelthen for lidt til at den kan være 90 minutter lang.

Skuespillet er yderst fladt og manglen på følelser er overvældende.

Som drama falder filmen fuldstændigt til jorden. Iris, *Nóis* udkårne, bliver

Billede af *Nói* fra filmen *Nói Albino*

Foto: Helga Sigurdardóttir

bragt ind i filmen for at bringe noget spænding og humor med sig. Som meget andet fungerer dette heller ikke. Tingene sker uden nogen ordentlig rækkefølge og uden nogen rød tråd, hvilket forlader seeren mere irriteret end fascineret. Dette munder ud i et, på mange måder, forudsigeligt plottwist, der virker som den nemmeste måde at afslutte filmen på. På den positive side er

filmens location atypisk og den islandske ødemark gør det til en lille perle. Et andet plus på filmens konto, er den konstante kontrast mellem at drømme og at leve i den tomme tilværelse, som *Nói* gør. Filmens konflikt med at finde meningen med livet er bestemt noget der trækker op.

Vi giver i alt filmen 2 ud af 6 stjerner.

Gæt saga og vind islandsk snaps

AF Saga Eirikurdóttir

I denne udgave forsætter vi succesen med konkurrencen "Gæt en saga". Ugens hovedpræmie er en flaske "Geyser Akavit". Vi har fortolket denne uges saga og ønsker alle held og lykke med konkurrencen.

Jeg blev ramt af den økse For at ride Frøjfaxe

Retten er nu lagt De fik ret i højeste magt Sam var blevet blid Så han udviste Ravnkel, kun på livstid

Ugens præmie

Denne uges præmie er en flaske Geyser Akavit

Sam ejede nu alt hvad Ravnkel havde Også selvom han havde tilbut hans familie at møde Ville Thorbjørn have At Ravnkel skulle dalen forlade

Svaret skal indsendes til saga@gmail.is og vinderen annonceres i næste nummer. Når du deltager via e-mail, bliver du samtidigt tilmeldt Eyjans nyhedsbrev, så du er blandt de første, der får besked om spændende nye konkurrencer.

Undgå sygdomme ved bestemmelse af dit genom

Den internationale virksomhed, deCode genetics, med bosættelse i Reykjavik, er blandt verdens førende forskere i forebyggelse og forhindring af generelle genetiske sygdomme

AF Caroline, Nicklas, Nina og Thanussiya

deCODE genetics er en globalt ledende virksomhed, indenfor analyse og forståelse af det humane gen. Virksomhedsledelsen består af: Kári Stefánsson, MD, Dr Med; Hákon Guðbjartsson, PhD; Unnur Thorsteinsdóttir, Ph.D.; C. Augustine Kong, Ph.D. som alle er uddannet indenfor faget.

Siden oprettelsen af deCode i 1996, har de været særligt fokuseret på at bruge nye teknologier til analysering af DNA, så de kan få så meget data ud, som muligt. De almindelige sygdomme som, kræft, hjerteanfald, astma, eller slagtilfælde

opstår mellem mange genetiske- og miljømæssige forstyrrelser. De er specialiseret til at læse bestemte detaljer i genomet, der medfører, at de kan forbygge sygdomme. Deres evne til at aflæse data er konstant stigende, og det er derfor nu muligt at sekvensere hele det menneskelige genom relativt hurtigt. Dette vil muliggøre en større forståelse for de mere sjældne sygdomme, samt fælles variationer, der påvirker sygdomme. Dette vil dog kræve at, man kan analysere alle 3 milliarder bogstaver i genomet. Til dette har deCode folk, der er specialiseret til.

Underderes udforskning i laboratoriet, har de i

Island samlet medicinsk-e og genotypiske data, fra mere end 400.000 frivillige deltagere. Stamtavler og høj-kvalitet universal sundhedspleje muliggør meget omfattende undersøgelser af næsten enhver sygdom. Ved hjælp af deres tilgang til ressourcer har de opdaget genetiske risikofaktorer for alt fra kræft til hjertesygdomme. deCode har været med til at øge de videnskabelige standarder, og er nu i mange flere populationer rundt om i verden.

Fotograf: Oliver Burston

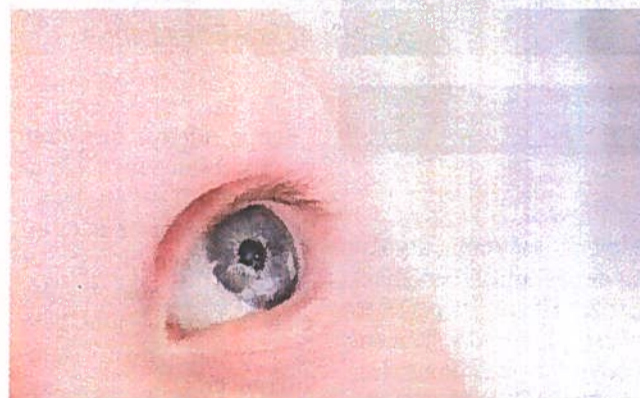
Europæere har stor risikofaktor for Grå stær

Mutation på kromosom 7 er sjældent blandt kinesere, men giver femdobling i fare for Grå stær, dette understreger betydningen af at analysere risikofaktorer på tværs af kontinentale ophav

AF Nicklas, Nina, Caroline og Thanussiya

SNP på kromosom 7q31 er vidt udbredt blandt europæerne, hvor cirka 6% af folk med europæisk afstamning bærer to kopier af risikogenet for grå stær, dette sætter dem på omkring 60% større risiko for at udvikle sygdommen.

Blandt kineserne, er virkningen af SNP markant anderledes. I studiegrupper fra Hongkong og Shantou, er der vist en lille risiko for SNP, der er mindre end 1% af befolkningen, der har risikogenet, men hver kopi af genet giver mere

Fotograf: Nima Stock

end en femdobling i fare for sygdommen.

Nøglen til at reducere faren for sygdommen, og indvirkning på folkesundheden er en tidlig diagnose og behandling for at bremse

tabet af synet. Desuden kan den seneste SNP-opdagesle hos kineserne, alene definere en lille brøkdelen af befolkningen, der efterfølgende skal tjekkes nærmere. Dette understreger værdien af at være i stand til

systematisk at analysere virkningen af genetiske risikofaktorer på tværs på kontinentale ophav.

"Ikke alene er disse markører medicinsk nyttige, de fortæller også lidt om evolutionen og spredning af menneskeheden i hele verden" sagde Kari Steffanson deCODE

bestyrelsesformand og præsident for forskning og ledende forfatter for undersøgelsen.

Har du kræftgenet?

Vi tilbyder gentest, samt gratis undersøgelse er dine børn

Læs mere på:
www.BK-gentest.dk

BK-Gentest

Fotograf: Andrzej Wojcicki

Naturens modige og alsidige dyr

Islandske heste er et hit! De er modige, stærke og selvstændige. Men er de nu også så legendariske og fantastiske som mange påstår?

Af Mathias Gottfred, Emilie Morberg og Helene Michno

Den gode ridehest

Den islandske hest er utrolig robust, stærk, alsidig og let at håndtere. Og i gennem en del år, har den transporteret sig selv og ryttere gennem svære terræner på Island. Hestens gangarter, har gennem tiden banet vej for dens store succes, hvilket gør, at den er en af de mest attraktive heste i verden. Hesten har levet i naturen, hvilket har gjort dem sunde, stærke og gjort dem kendte for at være yderst modige, samarbejdsvillige og selvstændige. De er noget for dem selv.

Skimmel og G-Locus

Islandske heste er kendt for at have, den karakteristiske skimmel farve. Skimler fødes i alle farver, men med alderen bliver de lysere. Farverne de fødes med, afhænger af forældrenes gener for farver. Med alderen skifter en skimlet hest farve,

Fakta

Den islandske hest har 5 gangarter. Den benytter specielt 2:

-Tölt, hvor hesten altid et eller to ben i jorden, hvor den i skridt altid har to eller tre ben i jorden.

-Flyvende Pas, som er en lang svævefase, inden næste benpar rammer jorden.

så det vil sige at en hest bliver hurtigere hvid, jo lysere dens grundfarve er. Derfor vil en røde heste, bliver hurtigere hvide end brune, der hurtigere bliver hvid end en sort, og sort fødte heste vil derfor have den farve den er født med i længere tid. Med tiden bleges skimmers underuld og dækhår, men ikke på samme tid. Derfor får hesten det karakteristiske udseende. Genet for skimmel dominerer over genet for ikke-skimmel, og genet for skimmel kaldes derfor for G "gery" og ikke-skimmel kaldes for g. Hvis forældrene hver har homozygote alleler, eks. hvis hingsten har to ens gener, GG og hoppen har to ens gener gg. Dette illustreres ved et krydsnings skema.

De gode rideheste efter en tur ude i naturen

Foto: Emilie Morberg Andersen

	G	g
G	Gg skimmel	Gg skimmel
g	Gg skimmel	gg ikke-skimmel

Homozygote forældre, får udelukkende afkom der er skimlet

Hvis en hest som har heterozygote alleler får afkom med en hest som ikke er bærer af skimmelgenet, så er der 50 % chance for at deres afkom ikke bliver skimlet. Dette illustreres ved et krydsnings skema.

	G	g
G	Gg Skimmel	Gg Skimmel
g	Gg Ikke-Skimmel	gg Ikke-Skimmel

En heterozygote forælder får 50 % skimlet afkom.

Den Blå Lagune

Det livgivende vand

Af Mathias Gottfred, Emilie Morberg og Helene Michno

Den Blå Lagune er en kunstig sø med varmt mineralholdigt saltvand og svovldampe. Den Blå Lagune ligger på et natur skønt område ca. 50 km fra Reykjavik, og opstod da man lavede et varme- og elværk, som en kunstig sø.

Det mineralholdige vand i Den Blå Lagune er kendt for at lindre gigt og hudsygdomme. Dog er der også lavet en særlig afdeling til behandling af mere alvorlige sygdomme,

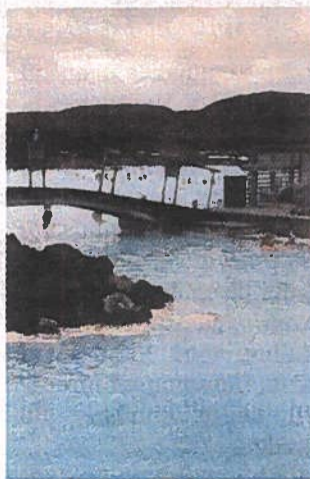

Foto: Emilie Morberg Andersen

Den Blå Lagune fra en af sine mange gode vinkler.

såsom psoriasis.

Den Blå Lagune er en af Islands bedst besøgte turistattraktion. Svovldampene blander sig med den friske luft, som skaber en helt særlig og kendetegnende duft. Dampbad, massage og et lille vandfald danner rammen om en helt unik well-nessoplevelse.

Den blå lagune er et af Islands must see, og er en oplevelse du ikke finder andre steder i verden. Du må på ingen måde snyde dig selv for denne helt unikke oplevelse.

Morten Olsen ved en træning i Gdansk

Danmark Vs. Island

Så er der ikke lang tid til det går løs!! Danmarks og Islands u21-landshold tjørner sammen i EM-play-offen i næste måned. Den parring er man ikke kun

godt tilfreds med i Danmark. Også på Island er man tilfreds med udfaldet af fredags lod-trækning.

-Danmark er et svært

hold, der spiller god fodbold, siger den islandske U21-assistenttræner Tómas Ingi Tómasson.

Nordens hus

Den 7 oktober 2014 var 2y og 2z inviteret til et foredrag hos Rikke Pedersen i Nordens hus. Temaet var den islandske geologi - Island formet af is og ild

AF Emma, Steffen, Amalie og Emilie

Nordens Hus, som ligger i Reykjavik, er kendt som det nordiske vulkanogiske institut, der blev oprettet i 1974, og i de forgangende år var huset et selvstændigt forskningsinstitut i vulkanologi. Siden 2004 har institutet været under universitetet. Huset blev tegnet af den verdensberømte finske arkitekt, Alvar Aalto, og det var de fem nordiske lande, som tog initiativet til at bygge bygningen.

Nordens hus er et af Alvar Aalto sidste værker. Lige fra begyndelsen har den gennemtænkende bygning dannet ramme for den centrale formidling af nordisk kultur og det nordisk samarbejde mellem landene.

Island er placeret på en del af Den Midtatlantiske Ryg, hvor den vulkanske aktivitet har været specielt kraftig siden der skete en opsplitning

mellem den amerikanske og den europæiske ilthosfæreplade fandt sted. Hekla er den mest kendte vulkan på Island, og med en højde på godt 1491 meter, hæver vulkanen sig udover et forholdsvis øde landskab, og er placeret cirka 110 km øst fra Reykjavik. Hekla er en meget fascinerende vulkan, da forskere har fundet ud af, at Hekla har en cyklus på omkring 10 år, hvilke betyder, at den omkring

Nordens hus

Foto: Emilie Nøhr Shaw

hvert tiende år går i udbrud. Heklas sidste udbrud fandt sted i 2010, og det var Hekla der havde et så markant askeudslip at det forstyrrede flytrafikken og gjorde at folk i 2010 ikke kunne komme hjem fra diverse rejsemål - det betyder også at Hekla tekniske set er på "lång" tid da det er næsten 14 år siden den sidst har været i udbrud.

For at holde styr på

vulkanernes tilstand bliver der brugt forskellige overvågningsmetoder. Rikke Pedersen nævnte tre forskellige metoder. Den første var geokemisk analyse, hvor man analyserer gas og vand omkring vulkanen. Den anden var geofysisk analyse, den sker ved jordskælvs overvågning og tredje og sidst er deformation.

Ekstra Bladet SKOLE

Fakta

- Der er over 10.000 vandfald på Island
- Island har i alt fem gletsjere, tre af dem er Europas største
- Islændinge drikker mere Coca Cola end nogle andre i verden
- Om sommeren er der dagslys i cirka 20 timer pga. jordens hældning Derfor bliver Island også kaldt "midnatssolens land"

Vulkanø dukker op på Island

I året 1963 skete der et underødiske vulkanudbrud i hele 130 meters dybte, som førte til Surtsey fødsel.

AF Emma, Amalie, Steffen og Emilie

Vulkanøen Surtsey er et godt eksempel på at der på meget kort tid, kan ske så meget. Den 14. november 1963 blev øen Surtsey opdaget af en besætning ved navn Ísleifur II, som sejlede syd fra Island. Ude i horisonten mente besætningen, at de så en båd der var i brand, og besluttede sig for, at sejle derhen for at hjælpe. Vandet boblede og kogte. Op fra vandet kom der

røgsøjler, og det lugtede kraftigt af svovl. Det var ikke en båd der var i brand, men et underødiske vulkanudbrud, som skete omkring 130 meter nede i havets dyb. Udbruddet varede i næsten fire år hvor aske og lava kom op fra havbunden. Da det kolde vand mødte den glødende lava opstod der flere eksplosioner. Disse eksplosioner resulterede i

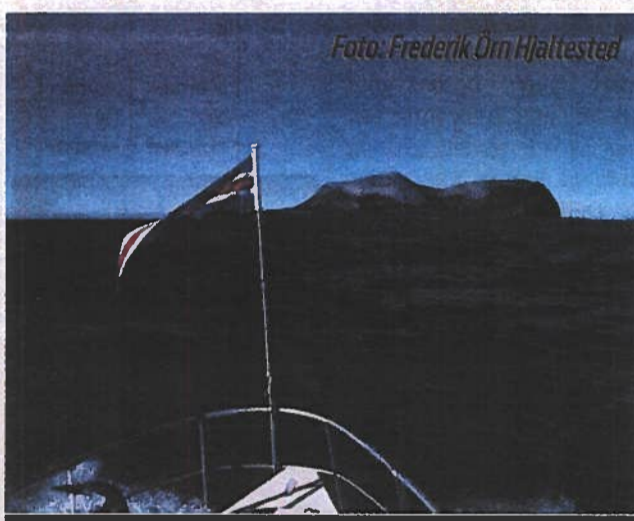

Foto: Frederik Øm Hjaltested

Båd der sejler til vulkanøen Surtsey

Surtsey, som var en vulkanø på 2,8 kvadratkilometer.

Surtsey udvikling

Da Surtsey blev ramt af en massiv turisme, var den islandske regering nødsaget til at frede øen for at naturen kunne gå sin gang, som den vegetations udvikling kunne ske uden menneskelig påvirkning. Derfor er det kun forskere

der har adgang til øen. I 2005 blev der opdaget 125 plantearter, 75 mosser og 11 fuglearter på øen. Surtseys fremtid er stadig uvis, hvis vulkanen går i udbrud vil eksplosioner gøre øen større, men i mellemtiden når vulkan er rolig, skrumper øen, da havet opvirker det størknet lava.

Regn og kulde over hovedstaden

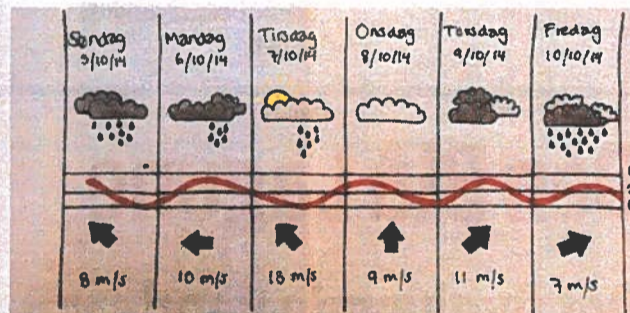

Foto: Emilie Nøhr Shaw

Vejret for de 5 dage vi befinder os på Island

I den kommende uge skal beboerne i Hovedstaden, Reykjavik finde det varme tøj, samt regntøjet frem, da der kan komme en del regn og kraftige vindstød. De seneste vejrprognoser, tyder på en del byger over byen, samt en svag kuling, vind 13 m/s fra vest. Dagstemperaturer vil lægge omkring 1-6 grader.

Den sidste uge har bydt på flotte solrige dage og en meget svag vind, men det tyder nu på at efteråret for alvor begynder og de varme dage er slut.

LAV AVIS MED EKSTRA BLADETS AVISVÆRKTØJ 'REDAKTIONEN'

og modtag 1000 eksemplarer - gratis!

Alle skoleklasser kan lave en avis som den, du sidder med i hånden!

Klik ind på ekstrabladet.dk/skole